

STORA UTSKOTTETS BETÄNKANDE

Ändring av idrottslagen för landskapet Åland

1995-96

nr 4a
KU nr 3
FR nr 21

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Ärendets andra behandling

Vid lagförslagets andra behandling har lagtinget inte oförändrat godkänt stora utskottets förslag i ärendet. Lagtinget har därför remitterat ärendet till stora utskottet för fortsatt behandling.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har efter omröstning (6-4) beslutat vidbli sitt tidigare beslut. Beslutet har biträttas av ordföranden Häggblom samt ledamöterna Boman, Holmberg, Mattsson, Pehrsson och Sirén.

Detaljmotivering

17 § Utskottet framhåller i förtydligande syfte att lagrummet bör tolkas så att föreningar som inte tillhör Ålands idrottsförbund har rätt att erhålla understöd av landskapsstyrelsen på enahanda villkor som till förbundet hörande föreningar.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 3 juni 1996 remitterat ärendet till stora utskottet för fortsatt behandling.

I ärendets avgörande behandling har deltagit ordföranden Häggblom, vice ordföranden Sjöstrand samt ledamöterna Ronald Boman, Lisbeth Eriksson, Holmberg, Mattsson, Pehrsson, Sirén, Sjölund och Sundback.

Vice ordföranden Sjöstrand samt ledamöterna Lisbeth Eriksson, Sjölund och Sundback har fogat reservationer till betänkandet.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda meddelar utskottet

att stora utskottet beslutat vidbli
sitt tidigare beslut i ärendet.

Mariehamn den 2 september 1996

Ordförande

Bert Häggblom

Sekreterare

Pehr Karlström

RESERVATION

Undertecknad reserverar sig mot stora utskottets betänkande eftersom lagförslaget 17 § står i strid med allmänna förvaltningsrättsliga principer och innebär att lagtinget lagstiftar emot landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse (71/42).

I 17 § ingår ett stadgande som avser att göra det möjligt att överföra myndighetsutövning till en privaträttslig förening. Detta är oförenligt med grunderna i landskapets konstitution såsom den definieras i landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse (71/42). 2 § 2 mom.

"På landskapsstyrelsen ankommer att bevaka landskapets rätt och bästa samt att till verkställighet befordras landstingets beslut och övriga förfoganden".

Om syftet med lagförslaget är att ge ÅIF rätt att inom sin organisation fördela en klumpsumma är detta fullt möjligt men då måste 17 § få en annan ordalydelse som dessutom bör inrymma en bestämmelse att föreningar, organisationer och grupper som inte hör till ÅIF har rätt att hos landskapsstyrelsen ansöka om medel för sin verksamhet.

Mariehamn den 4 september 1996

Barbro Sundback

Landskapsstyrelsens framställning nr 21 1995-96

Ändring av idrottslagen för landskapet Åland

RESERVATION

Undertecknade omfattar syftet med lagframställningen, nämligen att Ålands Idrottsförbund (ÅIF) ersätter Ålands Idrottsråd, så att idrotts- och motionsverksamheten i landskapet får en gemensam, stark organisation som kan fungera som samordnande och rådgivande organ samt språkrör för idrottsrörelsen.

Landskapsstyrelsens lagframställning innehåller i 17 § en sådan ny princip som vi inte kan omfatta. I 17 § stadgas att en enskild organisation skall kunna fördela och utbetala idrottsanslag och till denna inom givna ramar överföra beslutanderätt. Detta innebär, att lagtinget till landskapsstyrelsen överför en fullmakt in blanco att ordna hanteringen av idrottsanslagen på olika sätt. Dels kan det ske så att ÅIF handhar de idrottsanslag som skall fördelas till ÅIF:s egna medlemsföreningar. Det är inget problem.

Men samtidigt innebär skrivningen i 17 § som den lyder i LS:s framställning att till ÅIF skall kunna delegeras beslutanderätt att fördela anslag även till utanför ÅIF stående organisationer. Om så sker, ges till och iklär sig ÅIF ett ansvar som innebär myndighetsutövning.

En sådan fullmakt till landskapsstyrelsen att ge en enskild, privaträttslig juridisk person ställningen som myndighet kan lagtinget inte ens ge landskapsstyrelsen utan att samtidigt göra avsevärda ingrepp i annan lagstiftning. Detta t.o.m. i lagstiftning vi själva inte rör över. Enligt vår uppfattning strider en sådan fullmaktsgivning från lagtinget till landskapsstyrelsen emot självstyrelselagens stadganden, dels i 3 § 2 mom. som säger att landkapsaets allmänna styrelse och förvaltning ankommer på Ålands landskapsstyrelse, dels mot 44 § 1 mom. som stadgar om lagtingets budgetmakt.

För att klarar ut problematiken ovan borde 17 § omformuleras så att ÅIF inte riskerar att hamna i en sådan ställning som innebär myndighetsutövning.

Därför föreslås att 17 § erhåller följande lydelse:

§ 17

Landskapsstyrelsen kan ge enskild organisation i uppdrag att inom de ramar och enligt de villkor som landskapsstyrelsen bestämt sköta fördelningen och utbetalningen av understöden.

Landskapsstyrelsen besluter vilka registrerade centrala idrottsorganisationer, specialidrottsföreningar och motionsföreningar som kan erhålla landskapsunderstöd enligt denna lag.

Motivering:

Landskapsstyrelsens framställning innebär en radikal förändring av hela vårt samhällssystem, dvs. en

överföring av myndighetsutövning på enskilda privata organisationer.

För att uppfylla de hittills gällande principerna borde framställningen uppfylla åtminstone följande kriterier:

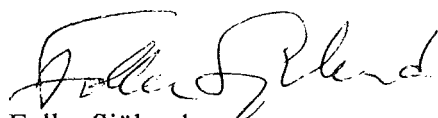
- ansvaret för verkställigheten av budgeten när lagtinget utövat sin budgetmakt ligger enligt gällande lagstiftning på Ålands landskapsstyrelse,
- myndighetsutövning skall ske öppet och kunna granskas av dels allmänheten, dels av landskapets egna revisionsorgan, någon sådan redovisningsskyldighet kan svårigen åläggas en privaträttslig juridisk person,
- myndighetsutövning skall ske under tjänstemannaansvar - de som själva handhar frågorna måste veta vilka regler som gäller dem själva när det fattar beslut, liksom även alla andra skall kunna veta detsamma, detta är helt orglerat om anställda/styrelser i helt privata organisationer skall fatta dessa beslut,
- myndighetsbeslut skall kunna överklagas på rättsliga grunder - i denna lagstiftning finns överhuvudtaget inga möjligheter att på normala förvaltningsrättsliga grunder överklaga ett fördelningsbeslut som ÅIF fattat när det gäller fördelning av medel till utomstående organisationer.

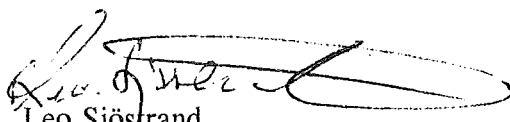
Detta är några av de viktigaste invändningarna mot LS:s framställning och som avhjälpas genom detta förslag.

Syftet med lagframställningen uppnås också genom detta förslag - nämligen en stärkt ställning för ÅIF men de organisationer som står utanför tvingas inte till medlemskap.

Mariehamn den 4 september 1996

Lisbeth Eriksson

Folke Sjölund

Leo Sjöstrand